COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 13.4.2021
COM(2021) 183 final

2021/0098 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Consiliului pentru aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului

EXPUNERE DE MOTIVE

1. OBIECTUL PROPUNERII

Prezenta propunere se referă la decizia de stabilire a poziției care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Consiliului pentru aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului („Consiliul TRIPS”) în legătură cu adoptarea preconizată a unei decizii privind cererea de prelungire a perioadei de tranziție în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate.

2. CONTEXTUL PROPUNERII

2.1. Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală

Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „Acordul TRIPS”) urmărește, printre altele, să ofere standarde și principii adecvate privind disponibilitatea, domeniul de aplicare și utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț, mijloace eficace și adecvate pentru asigurarea respectării acestora, precum și proceduri eficace și rapide pentru prevenirea și soluționarea multilaterală a litigiilor dintre guverne. Acordul TRIPS reglementează următoarele drepturi de proprietate intelectuală: drepturi de autor și drepturi conexe, mărci comerciale, indicații geografice, inclusiv denumiri de origine, desene sau modele industriale, brevete, inclusiv protecția noilor soiuri de plante, scheme de configurație ale circuitelor integrate și informații nedivulgate. Acordul TRIPS a intrat în vigoare la 1 ianuarie 1995.

Uniunea Europeană este parte la Acordul TRIPS[1].

2.2. Consiliul TRIPS

Consiliul TRIPS supraveghează funcționarea Acordului TRIPS. În cadrul sesiunilor sale ordinare, Consiliul TRIPS îndeplinește rolul de forum de discuții cu privire la aspectele legate de comerț ale protecției și asigurării respectării drepturilor de proprietate intelectuală reglementate de Acordul TRIPS. Consiliul TRIPS își desfășoară activitatea sub îndrumarea generală a Consiliului General al OMC. Acesta este deschis tuturor membrilor OMC și observatorilor aprobați de către membri. Consiliul TRIPS adoptă decizii prin consens. În conformitate cu articolul 33 din Regulamentul de procedură al Consiliului TRIPS[2], în cazul în care nu se poate ajunge la o decizie prin consens în cadrul Consiliului TRIPS, chestiunea în cauză este înaintată Consiliului General pentru adoptarea unei decizii. Potrivit articolului IX din Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului (denumit în continuare „Acordul de la Marrakesh”), în cazurile în care Uniunea Europeană își exercită dreptul de vot, acestea dispun de un număr de voturi egal cu cel al numărului statelor lor membre care sunt membri OMC.

2.3. Actul avut în vedere al Consiliului TRIPS

În perioada 8-9 iunie 2021, în cadrul sesiunii sale oficiale, Consiliul TRIPS urmează să adopte o decizie privind cererea de prelungire a perioadei de tranziție în temeiul articolului 66

[1] Decizia 94/800/CE a Consiliului (din 22 decembrie 1994) privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, 23.12.1994, p. 1).

[2] Regulamentul de procedură al reuniunilor Consiliului TRIPS (28 septembrie 1995) - IP/C/1.

alineatul (1) din Acordul TRIPS pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate începând cu 1 iulie 2021 (denumită în continuare „actul avut în vedere”).

De la intrarea în vigoare, la 1 ianuarie 1995, a Acordului de la Marrakech, țările membre cel mai puțin dezvoltate au fost scutite de obligațiile TRIPS, cu excepția celor prevăzute în articolele 3, 4 și 5, pentru o perioadă de zece ani, în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS. Acest articol prevede, de asemenea, posibilitatea unor prelungiri suplimentare ale acestei perioade la cererea motivată corespunzător a unei țări membre din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate. În 2005 și 2013, în urma unor cereri specifice din partea țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, această scutire a fost deja prelungită de două ori, a doua oară până la 1 iulie 2021.

La 1 octombrie 2020, Ciadul a prezentat în mod oficial, în numele grupului de țări membre cel mai puțin dezvoltate, o cerere[3] de prelungire a perioadei de tranziție. Grupul țărilor membre cel mai puțin dezvoltate a solicitat o prelungire a perioadei de tranziție „atât timp cât țara membră rămâne în categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate și pentru o perioadă de 12 ani de la data intrării în vigoare a unei decizii a Adunării Generale a ONU de excludere a țării membre din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate.”

Actul avut în vedere va deveni obligatoriu pentru părți în conformitate cu articolul 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS, care prevede următoarele: „Având în vedere nevoile și cerințele speciale ale țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, constrângerile lor economice, financiare și administrative și faptul că au nevoie de flexibilitate pentru a se dota cu o bază tehnologică viabilă, acestor membri nu li se cere să aplice prevederile prezentului acord, cu excepția celor de la articolele 3, 4 și 5, pentru o perioadă de zece ani de la data aplicării, astfel cum ea este definită la articolul 65 alineatul (1). La cererea motivată a unei țări membre cel mai puțin dezvoltate, Consiliul pentru TRIPS acordă prelungiri ale acestui termen.”

3. POZIȚIA CARE URMEAZĂ SĂ FIE ADOPTATĂ ÎN NUMELE UNIUNII

Ca răspuns la cererea țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, Comisia recomandă Consiliului Uniunii Europene să adopte următoarea poziție a Uniunii: Țările membre cel mai puțin dezvoltate nu ar trebui să aibă obligația de a aplica dispozițiile Acordului TRIPS, cu excepția articolelor 3, 4 și 5, pentru o perioadă limitată de timp care nu depășește zece ani sau până la o dată la care încetează să mai facă parte din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate, luându-se în considerare data care survine mai întâi.

Cu toate acestea, o prelungire fără limită de timp a perioadei de tranziție, astfel cum a fost propusă de țările membre cel mai puțin dezvoltate, nu ar fi în concordanță cu obiectivul integrării treptate a țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, ca membri ai sistemului comercial multilateral, în sistemul internațional de proprietate intelectuală, pe baza cerințelor minime prevăzute în Acordul TRIPS.

În cazul în care membrii OMC sprijină prelungirea fără limită de timp a perioadei de tranziție în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS, Uniunea nu ar trebui să se opună obținerii unui consens.

De asemenea, este necesar un anumit nivel de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările membre cel mai puțin dezvoltate, deoarece drepturile de proprietate intelectuală reprezintă un catalizator pentru inovare și un instrument important pentru dezvoltarea durabilă. Protecția și asigurarea respectării drepturilor de proprietate intelectuală constituie, de asemenea, un stimulent pentru ca deținătorii de tehnologie să

[3] Documentul OMC IP/C/W/668.

promoveze difuzarea cunoștințelor și să atragă investiții din străinătate către țările membre cel mai puțin dezvoltate. Un anumit nivel de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în țările membre cel mai puțin dezvoltate reprezintă, de asemenea, un stimulent pentru ca întreprinderile din UE să își aducă noile tehnologii în țările membre cel mai puțin dezvoltate fără a se teme de furtul de proprietate intelectuală sau de alte abuzuri. O prelungire fără limită de timp a perioadei de tranziție nu ar încuraja suficient țările membre cel mai puțin dezvoltate să depună eforturi în acest domeniu și ar putea fi contraproductivă pentru competitivitatea lor în sistemul comercial mondial. Cu toate acestea, o nouă prelungire a perioadei de tranziție pentru punerea în aplicare a Acordului TRIPS, cu excepția articolelor 3, 4 și 5, este justificată. Țările membre cel mai puțin dezvoltate reprezintă segmentul cel mai vulnerabil al comunității comerciale internaționale, caracterizat de constrângeri precum venitul scăzut pe cap de locuitor, nivelul scăzut de dezvoltare umană și dezavantajele economice și structurale care afectează creșterea economică. Pandemia de COVID-19 a accentuat și mai mult provocările cu care se confruntă țările membre cel mai puțin dezvoltate. Prin urmare, țările membre cel mai puțin dezvoltate trebuie să dispună de spațiu politic și de flexibilitate pentru a aborda provocările cu care se confruntă în materie de dezvoltare și pentru a crea o bază tehnologică viabilă.

De asemenea, este important să se depună eforturi pentru a se asigura că orice modificare a actelor cu putere de lege, a reglementărilor și a practicilor în țările membre cel mai puțin dezvoltate pe parcursul perioadei de tranziție suplimentare nu poate avea ca rezultat un grad mai scăzut de coerență cu dispozițiile Acordului TRIPS. Această cerință ar stimula țările membre cel mai puțin dezvoltate să pună în aplicare treptat anumite dispoziții ale Acordului TRIPS și ar împiedica reducerea nivelului de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală. Eforturile țărilor membre cel mai puțin dezvoltate de a pune în aplicare anumite dispoziții ale Acordului TRIPS ar fi luate în considerare atunci când se iau decizii cu privire la beneficiarii cooperării tehnice și financiare prevăzute la articolul 67 din Acordul TRIPS pentru a facilita punerea în aplicare a Acordului TRIPS, concentrându-se asupra domeniilor de utilitate imediată.

A doua parte a cererii țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, și anume cererea de exceptare pentru o perioadă suplimentară de 12 ani de la data la care țările membre cel mai puțin dezvoltate sunt excluse din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate pare să depășească domeniul de aplicare al articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS, întrucât acest articol se aplică numai prelungirii perioadei de tranziție pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Acordul TRIPS de către țările membre cel mai puțin dezvoltate. Cererea pare să constituie o exceptare de la dispozițiile relevante ale Acordului TRIPS, care nu poate fi decisă de Consiliul TRIPS. Prin urmare, nu poate fi susținută cererea de acordare a unei exceptări pentru țări care nu fac parte din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate, ca parte a unei decizii a Consiliului TRIPS în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS.

Ar trebui remarcat faptul că cererea de exceptare pentru o perioadă suplimentară de 12 ani de la data la care țările membre cel mai puțin dezvoltate sunt excluse din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate este inclusă, de asemenea, în comunicarea[4] privind tranziția fără probleme în favoarea țărilor care sunt excluse din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate, prezentată Consiliului General de către misiunea Ciadului în numele grupului țărilor cel mai puțin dezvoltate la 17 noiembrie 2020, fiind în curs de dezbatere în cadrul Consiliului General.

Inițiativa este pe deplin compatibilă cu politicile UE. Decizii similare au mai fost adoptate în trecut. Uniunea Europeană a sprijinit prelungirea perioadei de tranziție convenite de membrii

[4] WT/GC/W/807.

OMC la 11 iunie 2013, pentru ca țările membre cel mai puțin dezvoltate să aplice Acordul TRIPS, cu excepția articolelor 3, 4 și 5, până la 1 iulie 2021[5].

Țărilor membre cel mai puțin dezvoltate li s-a acordat, de asemenea, o derogare specifică în ceea ce privește punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului TRIPS referitoare la produsele farmaceutice. Inițial, această derogare urma să expire la 1 ianuarie 2016, pe baza Declarației de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică, adoptată la 14 noiembrie 2001. În 2015, în numele grupului țărilor cel mai puțin dezvoltate, Bangladesh a solicitat o derogare de la obligațiile în temeiul Acordului TRIPS în ceea ce privește produsele farmaceutice pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate, atât timp cât acestea rămân în categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate. UE a sprijinit această cerere a grupului țărilor cel mai puțin dezvoltate în vederea Declarației de la Doha privind Acordul TRIPS și sănătatea publică și a deciziei Consiliului General al OMC din 30 august 2003 privind punerea în aplicare a punctului 6 din Declarația de la Doha. În cele din urmă, derogarea a fost prelungită până la 1 ianuarie 2033 sau până la data la care o țară membră din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate încetează să mai facă parte din această categorie, luându-se în considerare data care survine mai întâi.

Poziția UE cu privire la actul avut în vedere este în deplină concordanță cu poziția UE în ceea ce privește punerea în aplicare a dispozițiilor Acordului TRIPS privind produsele farmaceutice.

4. TEMEIUL JURIDIC PROCEDURAL

4.1. Principii

Articolul 218 alineatul (9) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede posibilitatea adoptării unor decizii de stabilire „a pozițiilor care trebuie adoptate în numele Uniunii în cadrul unui organism creat printr-un acord, în cazul în care acest organism trebuie să adopte acte cu efecte juridice, cu excepția actelor care modifică sau completează cadrul instituțional al acordului.”

Conceptul de „acte cu efecte juridice” include actele care au efecte juridice în temeiul normelor de drept internațional aplicabile organismului în cauză. Sunt, de asemenea, incluse instrumentele care nu au un caracter obligatoriu în temeiul dreptului internațional, dar care „au vocația de a influența în mod decisiv conținutul reglementării adoptate de legiuitorul Uniunii”[6].

4.2. Aplicarea la cazul în discuție

Consiliul TRIPS este un organism instituit prin Acordul de la Marrakesh și prin anexa 1C la acesta privind Acordul TRIPS.

Actul pe care Consiliul TRIPS este invitat să îl adopte este un act cu efecte juridice. Actul avut în vedere va fi obligatoriu în temeiul dreptului internațional, în conformitate cu articolul 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS.

Actul avut în vedere nu completează și nici nu modifică cadrul instituțional al acordului.

În consecință, temeiul juridic procedural al deciziei propuse este articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

---

5 Documentul OMC IP/C/64.

6 Hotărârea Curții de Justiție din 7 octombrie 2014 în cauza Germania/Consiliu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punctele 61-64.

4.3. Temeiul juridic material

4.3.1. Principii

Temeiul juridic material al unei decizii adoptate în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE depinde în primul rând de obiectivul și de conținutul actului avut în vedere cu privire la care se adoptă o poziție în numele Uniunii. În cazul în care actul avut în vedere urmărește două obiective sau include două elemente, iar unul dintre aceste obiective sau elemente poate fi identificat ca fiind obiectivul sau elementul principal, iar celălalt obiectiv sau element are mai degrabă un caracter accesoriu, decizia adoptată în temeiul articolului 218 alineatul (9) din TFUE trebuie să se întemeieze pe un singur temei juridic material, respectiv cel impus de obiectivul sau de elementul principal sau predominant.

4.3.2. Aplicarea la cazul în discuție

Obiectivul principal și conținutul actului avut în vedere se referă la politica comercială comună. Prin urmare, temeiul juridic material al deciziei propuse este articolul 207 alineatul (4) din TFUE.

4.4. Concluzie

Temeiul juridic al deciziei propuse ar trebui să fie articolul 207 alineatul (4) primul paragraf, coroborat cu articolul 218 alineatul (9) din TFUE.

2021/0098 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii Europene în cadrul Consiliului pentru aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 207 alineatul (4) primul paragraf coroborat cu articolul 218 alineatul (9),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, precum și acordurile care figurează în anexele 1, 2 și 3 la respectivul acord („Acordul de la Marrakesh”) au fost încheiate de Uniune prin Decizia 94/800/CE[1] a Consiliului și au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1995.

(2) În temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „Acordul TRIPS”), inclus în anexa 1C la Acordul de la Marrakesh, Consiliul pentru aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului (denumit în continuare „Consiliul TRIPS”) acordă, la cererea motivată corespunzător a unei țări membre din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate, prelungiri ale perioadei de tranziție în care țările membre cel mai puțin dezvoltate nu sunt obligate să aplice dispozițiile Acordului TRIPS, cu excepția articolelor 3, 4 și 5.

(3) Perioada de tranziție actuală, acordată prin Decizia Consiliului TRIPS din 11 iunie 2013[2], urmează să expire la 1 iulie 2021.

(4) La 1 octombrie 2020, Ciadul a prezentat în mod oficial, în numele grupului de țări membre cel mai puțin dezvoltate, o cerere de prelungire a perioadei de tranziție[3].

(5) În cadrul sesiunii sale oficiale din 8-9 iunie 2021, Consiliul TRIPS urmează să adopte o decizie privind cererea de prelungire a perioadei de tranziție în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate (denumită în continuare „Decizia Consiliului TRIPS”).

(6) Este oportun să se stabilească poziția care urmează să fie adoptată, în numele Uniunii, în cadrul Consiliului TRIPS, întrucât Decizia Consiliului TRIPS va avea caracter obligatoriu pentru Uniune.

---

[1] Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, 23.12.1994, p. 1).

[2] IP/C/64.

[3] Documentul OMC IP/C/W/668.

(7) Țările membre cel mai puțin dezvoltate reprezintă segmentul cel mai vulnerabil al comunității comerciale internaționale, care se confruntă cu constrângeri economice, financiare și administrative. Țările membre cel mai puțin dezvoltate trebuie să dispună de spațiu politic și de flexibilitate pentru a răspunde provocărilor lor în materie de dezvoltare și să dispună de mai mult timp pentru a pune în aplicare Acordul TRIPS.

(8) De asemenea, un anumit nivel de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală este benefic pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate, deoarece drepturile de proprietate intelectuală reprezintă un catalizator pentru inovare și un instrument important pentru dezvoltarea durabilă. Unele țări membre din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate au luat deja măsuri în vederea punerii în aplicare a Acordului TRIPS și trebuie încurajate să nu reducă nivelul existent de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală.

(9) O prelungire fără limită de timp a perioadei de tranziție, astfel cum a fost propusă de grupul țărilor cel mai puțin dezvoltate, ar încetini procesul de integrare treptată a țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, ca membri ai sistemului comercial multilateral, în sistemul internațional de proprietate intelectuală, pe baza cerințelor minime prevăzute în Acordul TRIPS.

(10) În consecință, este oportun să se prelungească perioada de tranziție pentru punerea în aplicare a Acordului TRIPS, cu excepția articolelor 3, 4 și 5, pentru țările membre cel mai puțin dezvoltate, pentru o perioadă limitată, care să nu depășească zece ani.

(11) În cazul în care membrii Organizației Mondiale a Comerțului sprijină prelungirea perioadei de tranziție în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS pentru o perioadă mai lungă sau fără limită de timp, Uniunea nu ar trebui să se opună obținerii unui consens.

(12) Cererea țărilor cel mai puțin dezvoltate pentru o perioadă suplimentară de 12 ani, calculată de la data la care țările membre cel mai puțin dezvoltate sunt excluse din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate pare să depășească domeniul de aplicare al articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS, întrucât acest articol se aplică numai prelungirii perioadei de tranziție pentru punerea în aplicare a anumitor dispoziții din Acordul TRIPS de către țările membre cel mai puțin dezvoltate. Prin urmare, nu ar trebui să fie sprijinită cererea de acordare a unei exceptări pentru țări membre care nu fac parte din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate, ca parte a unei decizii a Consiliului TRIPS în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Poziția care urmează să fie adoptată în numele Uniunii în cadrul Consiliului pentru aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală al Organizației Mondiale a Comerțului („Consiliul TRIPS”), în cadrul sesiunii sale oficiale din 8-9 iunie 2021, este următoarea:

(a) Țările membre cel mai puțin dezvoltate nu ar trebui să aibă obligația de a aplica dispozițiile Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală („Acordul TRIPS”), cu excepția articolelor 3, 4 și 5, pentru o perioadă limitată de timp care nu depășește zece ani sau până la data la care acestea încetează să mai facă parte din categoria țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, luându-se în considerare data care survine mai întâi.

(b) În cazul în care membrii Organizației Mondiale a Comerțului sprijină prelungirea perioadei de tranziție în temeiul articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS pentru o perioadă mai lungă sau fără limită de timp, Uniunea nu ar trebui să se opună obținerii unui consens.

(c) Țările membre cel mai puțin dezvoltate ar trebui să se asigure că orice modificare a actelor cu putere de lege, a reglementărilor și a practicilor lor în cursul perioadei de tranziție suplimentare nu conduce la un grad mai scăzut de coerență cu dispozițiile Acordului TRIPS. Cu toate acestea, în cazul în care membrii Organizației Mondiale a Comerțului nu sprijină o astfel de obligație a țărilor membre cel mai puțin dezvoltate, Uniunea nu ar trebui să se opună obținerii un consens.

(d) Cererea țărilor membre cel mai puțin dezvoltate pentru o perioadă suplimentară de 12 ani, calculată de la data la care o țară membră din categoria țărilor cel mai puțin dezvoltate este exclusă din această categorie nu ar trebui să beneficieze de sprijin, deoarece nu intră în domeniul de aplicare al articolului 66 alineatul (1) din Acordul TRIPS.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu
Președintele